

عنوان مقاله:

اثرات سیستم جایگزین بر برخی خصوصیات خاک در قیاس با سیستم های جنگلی و زراعی

محل انتشار:

پژوهش های حفاظت آب و خاک، دوره 22، شماره 2 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

حمید نیک نهاد قرماخر - هیئت علمی

ابراهیم کیخا - دانش آموخته کارشناسی مرتع و آبخیزداری، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

خلاصه مقاله:

سابقه و هدف: رشد بی رویه جمعیت و بدنبال آن نیاز روزافزون انسان به غذا، کشاورزان را به سوی تغییر کاربری سیستم های طبیعی سوق داده است و این امر منجر به تخریب اراضی و مشکلات اقتصادی، اکولوژیکی گردیده است. تغییر کاربری اراضی یک تغییر محیطی مهم در جهان به شمار می آید و باعث از بین رفتن پوشش گیاهی طبیعی و بومی، تخریب خاک و کاهش مواد مغذی آن می شود و این امر مشکلات اقتصادی و اکولوژیکی رابه دنبال دارد. محدودیت منابع آب و خاک سبب شده که استفاده بهینه از اراضی، بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد. احداث جنگل مصنوعی، جنگل زراعی و باغ کاری، سیستم هایی جایگزین به منظور بهبود کیفیت خاک اراضی تخریب یافته می باشند. این سیستم های جایگزین باعث بهبود خصوصیات از قبیل فراهمی لاشبرگ، چرخه عناصر، نفوذپذیری خاک و کنترل فرسایش در اکوسیستم اراضی تخریب یافته شده، تنوع زیستی آن اراضی را افزایش می دهند. هدف از این پژوهش بررسی اثرات احداث باغ های زیتون، به عنوان سیستمی جایگزین، بر برخی خصوصیات خاک و فرسایش پذیری آن در قیاس با سیستم های جنگلی (طبیعی و مصنوعی) و زراعی در جنوب شهرآزادشهر است. مواد و روش ها: منطقه مورد مطالعه در طول جغرافیایی 55 درجه و 10 دقیقه و 26 ثانیه و عرض جغرافیایی 37 درجه و 4 دقیقه و 12 ثانیه قرار دارد. میانگین بارندگی سالانه آن 475 میلی متر، متوسط درجه حرارت و رطوبت نسبی سالانه آن به ترتیب 4/18 درجه سانتی گراد و 68 درصد بوده، اقلیم آن نیمه مرطوب معتدل است. در ابتدا با استفاده از تصاویر ماهواره ای گوگل ارث و بازدیدهای میدانی، مرزهای تیمارهای مورد مطالعه (عرصه زیتون کاری شده، جنگل طبیعی، جنگل مصنوعی، و عرصه زراعی) مشخص گردید. سپس پنج نمونه مرکب خاک از عمق 0-20 سانتی متری چهار سیستم (عرصه زیتون کاری شده، جنگل طبیعی، جنگل مصنوعی، و عرصه زراعی)، برداشته شد. برخی خصوصیات فیزیکی و شیمیایی خاک شامل بافت، پایداری خاکدانه ها، جرم مخصوص ظاهری، درصد تخلخل، اسیدیته، هدایت الکتریکی، درصد کربن آلی، ازت کل، آهک، میزان ظرفیت تبادل کاتیونی، سفر قابل جذب، پتاسیم، کلسیم، و منیزیم تبدالی تعیین گردید و نسبت C/N و شاخص فرسایش پذیری خاک (با استفاده از رابطه نسبت رس اصلاح شده)، محاسبه شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از روش تجزیه واریانس و آزمون توکی استفاده شد. یافته ها: نتایج بیانگر آن است که احداث باغ های زیتون در عرصه های زراعی، بر خصوصیات فیزیکی خاک اثر مثبت معنی داری نگذارد است، اما باعث افزایش معنی دار میانگین پارامترهای شیمیایی چون اسیدیته، هدایت الکتریکی، درصد کربن آلی و ازت کل خاک و میزان ظرفیت تبادل کاتیونی آن (در سطح پنج درصد) شده است. همچنین، شاخص فرسایش پذیری خاک را نیز بطور معنی داری کاهش داده است. نتیجه گیری: با توجه به نتایج به دست آمده از این پژوهش و نیز با در نظر گرفتن محدودیت شدید خاک منطقه مورد مطالعه از نظر پایداری خاکدانه ها، توصیه می گردد که می باید از تبدیل اراضی جنگلی باقیمانده به اراضی زراعی جلوگیری گردد. همچنین در منطقه مورد مطالعه، احداث باغ های زیتون نسبت به احداث ...

کلمات کلیدی:

سیستم های جایگزین، باغ های زیتون، خصوصیات خاک، آزادشهر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1009093>

